Ингуш № 1-72 Г-73-272
1-Г № (72) I-VI
813-12
2010
Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, цхьанагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГlалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Советен Министрий Советен орган

(«СВЕТ») Орган Чечено - Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено - Ингушской АССР

№ 1 (5187). | ШОАТТА, 1 январь 1972 шу. | Мах 2 кап. | Газет арадувла 1923 шера денз

КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТО СССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМО СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТО СОВЕТСКИ ХАЛКЪА КЕРДА ШУ ДАЬКЪАЛА ДУВЦАР

Новкъоста Н. В. Подгорние телевиденен радион гIолла даь къамаьл

Деза дай-наьнаш, Советски Союза граждана́ш!

Деза новкъостий, доттагIий!

Массехк минот яьлча историе чу гlоргда 1971 шу. Из маькъалоаккхаш, хоза а хеташ дагаух вай-на советски наха, вайх хIаранена из дикалургдоа-цаш дезен хиннйта мел дола хIамаш, юха а дагаух вайна воаш дьяраш, дIадаьхараш, карагIдийнараш.

1971 шу лаьттан тIа машар чIоагIбарга, вай Даьхе коммунистически тоалларга, советски наьха бернати ирази хиларга бодача наькъ тIара къаьгга лостамаш беxалдаь йола КПСС XXIV съезда шу дар. Из шу историега юкъетIоргда ийслагIча пятилетка хьалхара шу, парте белгалъь планаш кхочашъяра доаттабеча къовсаме наьха политически хьинари къахьегама энтузиазмо Iалъмате чIоагIа айенна шу санна. 6Iубен-на дегIанхад вай халкъа боахама деррига доакъош. Керда толамаш даьхад Iилман техникан даькъе. ДегIабенай Советски пачхалкхен экономически оборони низ. Кхы а дIахьегIаш сийрдагIен хинад халкъа вахар. Белгалдоаккхаш хоза хет, дIадахача шеро советска халкъа ахьи а доккхагIа беркат денна, къахьегамо, бытен хьалаш тоадаларца, образовани культуре дIахо даккъалария белгалдаьнна хилар.

Коммунизм хьалъеча вай доаха толамаш, вай довлахьа доалаш да а доагIаш вай доккхал доки мел дола хIама — из да турпалча болхлой классо, колхозни ахархоша, интеллигенце доттабеча къовсамахи хьийгача къахи, цар хьинарах а творчестван а хьахиннар. Юкъарча гIулакха юкъа шоашара доагIаш дола даьха даьйад советски ккалмахо, вай сийлахьча кагирхоша, къахьегамен тIемен ветеранаша. Халкъа машарна къахьегам, социализмана карагIдаьннарам фийла лораду советски майрача тIемахоша.

Парте, Даьхено доккха ду шоах, деза новкъостий!

1971 шу вай мехка, ерригача социалистически содружества дунен халкъашта юкъера позицени авторитета дIахо чIоагIъенна шу дар. Из дар КПСС XXIV съездо тIайийна машара программа кхоачашъяра Советски пачхалкхено хьинаре арахьара политически гIулакхаш лелаьдь шу. Керда толамаш даьхад Европера кхоахам кIаьдбара, дунен халкъашта юкъера деррига хьал хал-къий машаран хьерамаьлакхо пайдане йола оагIорахьа хувцара гIулакхта.

Цунца цхьана машра кхетаду вай, тIема анатюрашта тIехьа латтараша гера Iоцийлаца ка-лар, машар чIоагIбарга бодача наькъ тIа хало-наши духьаленаши кIезига ца хилар. Уж дIайоахалургьа, иагахьа сенна ерригача пачхальалхе-наша, барт вIаштIехьбоаккхаш дага а юкъам къахьеги.

Вай машара инициативаш могаеша хьалхеданна а планетерча дог-уйла хIена долаш бокча нахъ, империализман реакцеи, зулама а Iовдала а баьде низаш аша а даь котало яккха йиш йолаш хиларех йола оптимизм, сийрда тешам боссабу цар дагашка.

Деза новкъостий, доттагIий!

ХIанз, къаьнарча Кремла сахьатий гургал йийна бешначул тIехьагIа, доадаш тIаьнарга вай керда, 1972 шу.

Советски халкъа кердача шера чу доаа айхха кхотадена, творчески низехи уйлаехи доза а долаш. ЦIенкха а из хиначе тайпара чIоагIа я тоххамах чаккъьнина дуккхача кхьамех латта, шовзткъе итт шу дизар хьатIадоагIача шера вай белгалдоаккхаргдолаш йола Советски Социалистически Республикай Союз, меллургIеацаш а парти халкъен цхьоагIо. Вай хог гIортента из вай строика карагIдувлача сийлахь - доккхийча хIамаш ларъяргIовцача цун торонехи, кхоачамде лаьрхIа сийлахь - доккха хIама да вай воашта хьалхашка оттадаь, чаххдаха денача гIулакхий къаьгга программа йоаяха йолаш да вай. Цудуха 6Iубенна хьеж советски нах кхоаненга, чIоагIа лаьрхIа ба КПСС XXIV съезда наькъагIа машарен иразеа духьа, коммунизма духьа керда коталонаш а йоахаш, хIамаш карагI а дула́ш дIахьалхашкахьа аха.

Укх сахьата миноташка Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитето, СССР Лаккхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето хьатIадоагIа керда шу дег тIара даькъала дувц шун, деза новкъостий, дика ук-хаIена, дог долаш, къахьегачен довлачен доккхий толамаш доалаш шо хилар лоаш доаа бохкх шоана.

Укх миноташка дег тIара даькъала дувц вай социализма лаьэрашха доллу шоахий халкъаш, дIайха моарша доханйт коммунистически болх. лоба партешка, капиталистически пачхальалхенашкарча къахьегамхошка, къамий кортамугъалеша тIехьарча къовсамхошка. Дика мел дар хилар лоаш лоаха боакх вай империалистически низашта духьал, иргIато, лоIам, социальни прогресс бахаш, халкъий машари доттагIали бахьан къовсам мел лоаттабаршка.

Тоа а лойла, чIоагI а лойла духхаеш вай Даьха. Кхы а дикагIа, сийрдагIа, духоно дIахьегIа хилда советски халкъа вахар. Даькъала хилда турпал советски халкъ цун сийлахь ленински партиI

Даькъала хийла марксизм-ленинизм — вай мел йахача коталоний байракх!

Керда шу даькъала хилда шух, керда шера доагIалда шуга, деза новкъостий!

Къахьегама кердача коталонашка

БАРНАУЛ, (ТАСС). КПСС ЦК ноябрьски Пленума итогаш жаннаш Алтайски крайскои Барнаульски городской партийни организацей актива собрани хилар укхаза.

Доклад йир губденнараша бесаме тIайийцача КПСС ЦК Политбюро члена кандидата, РСФСР Министрий Совета председатела М. С. Соломенцева.

Партийни актива собрание дакъа лаьцараша массава раьза а волаш къобалйир КПСС Центральни Комитета решенеш, партен правительстван чурен арахьарен политика. Цу решенеша, къамьлаш даьраша белгал ма деххара, советски наьха дегаш урзуттаду социалистически Даьхен сийле къахьегама керда гIулакхаш карагIдувлара.

Литература, искусства, архитектура даькъе 1971 шера

РСФСР пачхальалкхен премеш ялар ах бола

РОФСР МИНИСТРИЙ СОВЕТА СОЦАМ

РСФСР Министрий Совето, РСФСР Пачхальалкхен премеш йолча РСФСР Министрий Совета Президиума комисс предложенешка а хьежа, СОЦАМ БУ:

1971 шерара РСФСР Пачхальалкхен премеш хьожа:

Литература даькъе — Горьки цIерагIара премеш

Татьянчева Людмила Константиновнана, поэтессана, — «Сабел гало» яха стихай книжка язъергIа.

Иванов Анатолий Степановича, писателa, — «Даьш гIалхьйош» яха роман язъдоагIа.

Данилов Семен Петровича, поэта — «КIай байса», «Маттера кIай алча» яха стихай книжкаш язъергIа.

Н. К. Крупской цIерагIара премеш Прилежаева Мария Павловнана, писательницана, — «Ленин вахар» яха книжка язъергIа.

Музыкальни искусства даькъе — М. Глинка цIерагIара премеш:

М. Е. Пятницки цIерагIа РСФСР Пачхальалкхен академически ирсий халкъа хора оркестра, Художественни кулгалхочоа, Левашов Валентин Сергеевича, корттерча балетмейстера Устинова Татьяна Алексеевнина, корттерча дирижера Широков Александр Семеновича — «Лаьтанна дагавоагIа Ленин», «Iуйре дика хийла хьа, Росси», «Тоадуйла хьо, Росси» яха концертни программаех.

Ленинградски пачхальалкхен филармоне симфонически оркестра корттерча дирижера Темирканов Юрий Хатуевича — 1968 — 1970 шерий концертни программаех.

Пачхальалкхен Омски ирсий халкъа хора художественни кулгалхочоа Пантюков Георгий Николаевича, корттерча хормейстера Ивакова Ирайда Трофимовнана, корттерча балетмейстера Коломейский Яков Абрамовича — Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизара, В. И. Ленина ваь 100 шу дизара хетаьча концертни программаех.

Театральни искусства даькъе, — К. Станиславски цIерагIара премеш.

М. Горьки цIерагIча Краснодарски краевой драматически театре актера Провоторов Николай Сергеевича — Н. Погодина тайпарча оттаьча «Дийлургдоаца шерий кхача» спектакле В. И. Ленина образ хьалраь а В. Леонтьева «Сага глобус» яхача спектакле Вершина роль ловзийрах а.

Режиссера Родионов Леонид Никанорович, художника Макеев Владимир Михайловича, актераша Терентьев Геннадий Терентьевича, Родионов Виктор Нисфоровича, Григорьев Николай Даниловича, — К. В. Иванов цIерагIча Чувашски академически драматически театре «Вердах оттаду талгIеш» яха Н. Терентьева спектакль оттаьрах.

Режиссера Шишигин Фирс Ефимовича, — Ф. Г. Волкова цIерагIча Ярославски академически драматически театре укх тIехьарча шерашка спектаклеш уттарах.

Изобразительни искусства даькъе — И. Репина цIерагIара премеш.

Художника Гаврилов Владимир Николаевича — «Дмитрий Федорович тIайийцача волацъ», «Хушаре лаьтта бахьан долаш», «Дог гIоадоаьйха шерт» яха картинаш дахьарех (беснийча тIехьагIа).

Художника Лактионов Александр Ивановича — шовзА Советски Союза Турпала летчика - космонавта В. М. Комарова, шозза Социалистически Къахьегама Турпала Ф. Н. Петрова, Социалистически Къахьегама Турпала П. И. Воеводина портреташ дахьарех.

Художника Нечитайло Василий Кирилловича — «Шеча майдан тIа», «Советски Iаьдал бахьан долаш» яха картинаш дахьарех.

Дагестански АССР художественни изделей Кубачински комбината, Унцукульски художественни фабрика, художественни изделей Гоцатлински комбината мастераша - художникашта Абдурахманов Абдулла Магомедовича, Абдулаев Идрис Абдулаевича, Алиделов Расул Алихановича, Гайбатов Вазирхан Гайбатовича, Кишев Гаджи Магомедовича, Магомедов Годжибегу Магомедовича, Чабиев Гасангусейн Мусаевича, — дотохи дахчаш халкъа искусства дика художественни произведенеш хьадарах.

Киноискусства даькъе — Васильевгlар премеш

Режиссера Кулиджанов Лев Александровича, актераша Смоктуновский Иннокентий Михайловича, Таратория Георгий Георгиевича, оператора Шумский Вячеслав Михайловича, художника Пашкевич Петр Исаакович — «Зулами тайзари» яха художественни фильм хьадарах.

Режиссера - оператора Русанов Павел Васильевича — «Крупская цхьа юрт хиний дунен тIа», «Людиново турпалаш», «Ирсий цхьан наьнах дола доаш», «Сергей Есенин» яха документальни фильмаш хьадарах.

Сценаре автораша Волгарин Игорь Яковлевича, Северский Георгий Леонидовича, актераша Соломин Юрий Мефодьевича, Стржельчик Владислав Игнатьевича, режиссера Ташков Евгений Ивановича, оператора Торосхоров Петр Николаевича — «Цун тIехьоаьллолух адъютант» яха художественни телевизионни фильм хьадарех.

Архитектура даькъе — РСФСР пачхальалкхен премеш

Галаджевой Софье Христофоровнана, Красильникова Владимир Дмитриевича, Попов Александр Александровича, Шульрихтер Виктор Александровича — архитектораша, проекта автораша, консультанта - технолога Брустин Лев Яковлевича, инженераша Клюевер Игорь Нисоновича, Солнцев Евгений Николаевича — г. Туле М. Горьки цIерагIча Пачхальалкхен драматически театра здание проект оттаьрах, из хьалъярах.

РСФСР Министрий Совета председатель М. СОЛОМЕНЦЕВ.
РСФСР Министрий Совета дешай управлянен И. СМИРНОВ.

СОВЕТСКИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАЯВЛЕНИ

Укх тIехьарча деношка Вьетнама Демократически Республика духьала керда агрессивни гIулакхаш доладаьа США-с. Цу суверенни социалистически мехка фагарий довзуа хоазадий хIара денна дахьа а яьле, цун территорена, городашта юрташта, госпиталашта а школашта а къизагIча тайпара бомбаш чуеттеш доа чудеш йолаш 6Iаьш американски тIема самолеташ. США оборона министра Лайрда хьакхийнадаьд, Къилбаседехьарча Вьетнама территорена чуетташ йола бомбаш кIайча цIено еннача указанегIа отташ хилар.

Уж а ужжаюо кхийола а Индокитаера ВIашагIкхийттача Штатий агрессивни акцеш мишта таръе езаш я Вашингтоно пкъе семпа дуккхаэа а «вьетнамски проблема машара наьмъаца къовстае гIерташ хилара» хьаькъеш лача залалецеща? Вьетнама Демократически Республикана духьалара [illegible] военщина кердача вуламеча акцеша цIаьнха а хьегудоаккх из «доша» моттийта толаш хилар. Бакъдараша хьовхаокх, вьетнамски дош мадарра ялъча Вашингтон хIана а тIема программа къовстадe гIерташ хилар. Эхь ца хеташ «вьетнамизаце» программа чакхъяккхара, кхерамаш тIатувсара, герза низаша провокацеш лелаяра хьаькъаш Индокитаера проблема империалистически гIоваракта хьаштдолча цу районерча халкъашта па ловча тайпара къовстае гIерташ хилар.

Советски правительства цIенхоштта тергалду Индокитайски ахгIайрен тIа оттам латта кхерамэ хьал. Американски агрессораша гIаьрахой хьисапе леладеча гIулакхаша советски наьха дег тIера гомалн эгIазалн гIоттаьй. Цар хоадамболлаш бекке бу Индокитаера США агрессивни наькъ.

Шийн интернациональни декхара тешаме йолча Советски Союзо маьрра хьалоаш ДРВ кхыча мехкашарча гIулакхий министерства заявлене тIа хьаккайнаьь, вежарашха йолча Вьетнама Демократически Республика бигъ почашк. Тха мехко, деррига советски халкъо хьадех американски агресси сов чехка сацдолеа, США бертаьга 6Iу а цар балонгIовзой 6Iу а Вьетнамера, Лаосера, Камбоджера iIембаьш бахьенаш из доацадеш Iоаребоахьаргa, цхьатехьара гIулакхаш шоаш къестадара йола Индокитаи халкъий бокъо лаза доаралгIа.

Советски Союзо Вьетнама Демократически Республикана хIахо а эшаш дола новкъостал дергда цун суверенитетан лоIамен ноллагIча тайпара тIаьхувдараш ходатохара.

ДИКА ЧАКХДАЬККХАД 1971 ШУ!

Таьмен, кердача 1972 шера хьалхарча дийнахь тха колхозе къахьегамхоша рапорт лу вай хьамсарча Даьхенга, юртбоахама продукци яккхарен из пачхальалкхенга йоакхарен хIсалгIча пятилетка хьалхарча шера план толамца кхоачашъяьрах.

Къастта дика къахьийгар боаламе хьайбаш леладараша. Пачхальалкхенга дула доахкара план 107 процент кхоачашйир цар.

Кердача пятилетка хьалхара шу чаккхдоалаш боахама хилла дезар 590 бежан, хIаьта тха уж 600 да. Пекхаташийр жа дебадара план а.

Уж толамаш доалача хьинара къахьийгар бахка Iуша Хунаринов Дауда, Джамалдинов Абубакара. Шаьш цIа бехкаш хIаранена юкъера лаьрхIача 650 грамм дула тIеккетийтар Дауда. ХIаьта Абубакара ялладеча дожание дийнахьа бусо хIаранена тIаккета дула юкъара лаьрхIача 600 грамма дIаккочар.

Дика балхаш даьд боахама хьайбаш леладераше укх шера хьайбашкара боккха продукци лаккхийнзара а. Капитальни а текущи а ремонт ль дика йохьаь нийчаьхьй хьайбай помещенеш. ЦIеж шера кхочеш хургболаш Iаламдаьд доахьар. Ннатта план 3200 йолаш 3350 тонн гIойга, цу тайпара планаш совгIа 1050 тонн моше, 55 тонн концентрировани доакъар да боахаме. Царех 80 процент хьайбаш чулаттача моттигашка хьатIаэзад.

ХIаьта белгалдаккха доагIа дIадахача шера тха колхозе хьинна цIена пайда 35 эзар сом долга.

Пятилетка шоллагIча шера бертига низ тIебоаийтаргба оаха производствени хьокхамаш кхы а лакхе.

З. МУСОСТОВ,
Советски района XX партсъезда цIерагIча колхоза председатель.

* * *

Грозненски машенаькъахоша дика къахьегIаьи совгIат кийчдаьд кердача шера. Ерригача производствени участкаша толамца кхоачашдаьд тIаийца хинна социалистически декхараш. Тхьаь итт эзар совгIа цистерни кийчьхьй шера планаш совгIа промышленно-производстве станце колклективо. Заданиел совгIа 6Iаьш мехкадьтта продукташ тIейола поездаш дIаийтай Грозненски тепловозникаша, вагонникаша, движенцаша. ХIанз укх шера февралех маргтен беттай чотах къахьегаш дуккха машенаькъахой ба цига. Царна юкъе ба токарь Баиматнов, поездаш вIашагIъяьхар Лугенский, тепловозий машенисташ ни. Баиков, Вертанов, промывальщик Нушаев, осмотрщик Немиров, кхыбараш.

А. ФЕДОРОВ.

ПЯТИЛЕТКА ХЬАЛХАРА ШУ ЧАКХДАЬННАД

ЯХЬ ЙОАРЖАЕРАШ

Доьш комбинатан цехашка, отделаш, кулгалхой термаза хиъ шоттиг латт социалистически яхь дешаш. Хаддаза дуьц уж партхошка, шашка веседашца, партийни балдоьй собранешца, актива собранешка, конференцешка.

Масала, дІадахача шо шера 90 кварталла 17 спортам оцй шуьдІадечa предприятийто яхье долаьча Ефремовски социалистически яхь хотало ваьккай, СССР Министрий Советни ВЦСПС-ни хадара идо чаш. Ше байрак валай комбината шарлавдо.

Социалистическа яхь тІуьаша ахка тоьдана парто XXIV съезд [illegible] «Социалистически яхь ьІашатІехьдолаьжната тоьлдара хьажтехьара» аран КПСС ЦК баьчуле тІахьа-гІе. Комбината коммунисташа, ерригеча комбинатно дІохо чакхдика левча тІуданий шо бола програмица сиzhа тІайцар исторически решенешп масаш ІІа ше шера планых бола Директивани. Уьш лоаргІамогІара парте документаш партийни болхлайн собранешка цхьана коллективно дуьзаро йиш хилийтай цхьаь а ерригача комбината а коллективан производства эффективность, къахьегама охсаро дІохо дегадан, дика ар мара продукци яра на ацара, хІаунийтан бола бола энергетически средстваш, къахьегама ресурсаш дІохо ... нцигІанхира тІеоролаь хьадда организацино а политически технически мероприятиш кийчье.

Бовьшша цу мероприятиша белгалбаьккхи ... дІабаьхна пятилетке комбината социалистически яхь дешаш.

[illegible]

... декарша. Хьаю дIадахь ... аппаратчик, машинист, кам тІа ... тІе ... пхиара профессиш ... комбинатан ...

... яхь эгтара ... № 108-110 ... коммунистически къахьегама ... коллектив а.

КПСС ЦК социалистически яхь ... коллективаша ... дІохо ... яхь дІайхнийдуьра дика ферма ... хилар.

Мостадьало доарзІамана тІа а ... социалистически яхь ... операторш Сафонов, Степанов, Маша, Цушаев, инженерш Борлак, Ш..., Литвинов, Климова, Дадаев, Брихлоба, дуьхка кхьбарш.

Шамкаыш химически опыт ... декарша ... 8,4 процент ... 500 ... аппаратчикаш, слесараш, токараш, ... электромонтеркаш.

Чакхдолаш латта 1071 шу. ... КПСС ЦК ноябрьски Пленуме СССР Лакхехьара Совета ... кхоалгІа сесси ... КПСС ЦК ноябрьски Пленуме соцаша ...

... 8,7 процент лакхенний.

Политически ... 23 ноябре репорт ... 12 декабре кхочушбийна ... план.

ЧІоагІа хІоттийнарг ... шера ...

А. КОСМИН,
Грозненски химически комбината парткома секретарь.

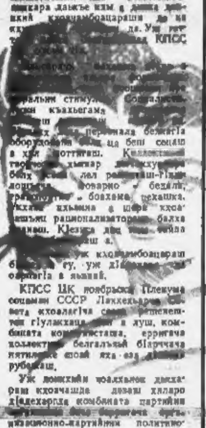

Тешаме ...

... летка хьалхара шу тха шуртан ферма ... 15 декабре, ... 2420 килограмм ... Полнамсов Тазурь ... Пармон ... 2430 ...

Цу тІуьаса ... ше ... кхочушдар ...

Н. ВИСАРАТОВ,
Шалинский района Мин... № 1 бол ... МФТ ...

Тха совгІат

[illegible]

... хьалхарчу ... 150 тонн ... 200 тонн ... хьалхьара ... Корттерча дьехьа хьунхьаш лакхбарна кхоачашле лерх! цар па бехктоццамо декхар.

С. ТУРАЕВ,
Ведана районан ... на управлене начальник.

ТХА ДОШ ЧІОАГІА ДА

Пятилетка ... революцие орден ... «Старогрознефть» ... газ ...

Масала, ... 44 ... 33 ... 400 ... 22 ... 17 процент ...

[illegible]

... Старогрознефтьн НГДУ-н ...

... цхьа цхьайоьлча 162 предложени ... 96,4 эзар сом пайда бир. Кхоьхь 2 миллион киловатт-сахьт электроэнергия, 139 тонн даьтта, 108 килограмм бос бола металл, кхин бола материалаш. ...

... 40 сом ... 1971 ... 20 шера ... РИТС ... А. Ф. Калинникова, ... Н. И. Кузьмина, В. М. Некрасов ... 25 процент ...

В. БОЛГИНА,
«Старогрознефть» НГДУ-н парткома инструктор.

КъахьегІа хІоагІа доьг гІоздаьнне деаху керла шу Нохч - ГІалгІай гІишлошъечa управлене СМУ-4 ноа. Сереб верта латтача штукатурий бригада. Массеха бутт ба цо уьх шера чотах къахьега. Шоай хьинер вхы а соцдьалла баьх бе лерх! гІишлоигъераша кердача шоре.

СУРТА ТІА: А. Серовь куьгалху штукатурий бригада.
И. Панова сурт.

БЕРКАТЕ ШУ

ПЯТИЛЕТКА хьалхара шу чакхдаьннад. Кхычарна тара дешар из. Цу шера КПСС XXIV съезд хилар. Парте, правительстве массеха соцам тІайсар юртбоахам дегІабоалабера. Вай хилгьо мерда толамаш даьхад парте Программа хьоачигъеш.

Дог гІоадоашхахе толамаш даьхад тха совхое къахьегІахоша а. Хоаш ма даьра ю ГІалгІа кхьали латтае уж шера вай республике — кІезига доьлар догІаш, Дале а, болхлой къахьегам лерттІа дІаотІехьбахьаьа кхаарах, материально - техническа база чІоагІа хилорах, планаш а тІаьйна ... декхараш а кхоечашле дІакхтІехьлаьхар тха. Лекха хьунаш ... ма. Иштта 2820 гектарa тІа дІадийнадар кІа. Цу майда тІара 43091 центнер кІаь чувура, хоаштахьача хІара гектара тІара 20,3 центнер, планагІа 17 центнер чувда дезача. Пачхьалкхенна 3690 центнер кІа дехкар — планаш хоаша дукхагІа. Цул совгІа болхлоаша, ма хоаш фу Іалашда, хьайбашта, кхо тІаьча елкхаренте тоьаш доаттьо хьалийтад.

Доалъара база чІоагІъелар бахьан долаш хьайбай продуктивность лакхъе, пачхьалкхенга дукхагІа хьайбай продукци, фуьл доаха дІоштІехьдаьныка совхоаа. Шера плаш 4050 центнер боалча 4258 центнер дуьх дехкад, плана совгІа 680 центнер шура, 720000 фуь дІаденнад пачхьалкхенна.

Цифраша хьахьоах уж хьоиххаш ... [illegible]

... дуьхка ... дІабода ... бет. Сеша бувалбенна ... дукхага дІабода мах? Цхьа-дале, доаттьа Іалашлеш дІадодахох, ... фермаш тьалгенх, ... механизаци дІаденкахох, белхлоша ... алазах.

Хоаш ма даьра цу даьтта тергара дар доаттьарех дІадода елча да. ДакатІехе дерегІеш доаттьар мол хул дергІа хул продукци а. Цхьана долча боахамихна ... ду доаттьар шортта доалаша а продуктивность лекх бола. Из ... доалтІерашка тоьаш белох, кароташ хІ хилча. Цукуьа цу гІуллакха къастта тергам тІаболаьш ...

... Совхое массела Іізь гентара тІа ... дІайдаьа дегІоаш.

ДІадахача шера къастта тергам тІабахийтабер ... «АВИ-04» ...

Цхьабакхьа, доаттьара ... 4,5 ... 23 ... 219000 ...

[illegible]

Ш. ДУРДИЕВ,
Грозненски района «Ермоло... совхоза директор.

ЯЛХЛАГІЧА КИЛОМЕТРА ТІА ДАЬННАД БУРУВ

Сона нагахьеегІча хоаа хІаьа дІадахача шера массел хьинара къахьегІахара тха бригада буруватеттараш. Цхьа бутт хьалха хкочашбиа оаха буров тахара шера зеданн. Плана 1191 метр шера ... 1252 метр шоарбелдар буров.

Дукха хиъ бе баша тха 5000 метр хулача проектан ... ІоттІахохк. ...

... Карабулакски бурувтохара бахьй управлене № 1003 бола бурови бригада а. ... Мусатов Васили, Черепов Иван, Гагиев Муса, слесарь Забобурин Петр лаборантка Капустина Анна.

... Уьх кевдача шера тхоай балца юкъе кхухьаргда оаха уж.

А. ТИСЛЕНКО,
Карабулакски бурувтохара бахьй управлене № 1003 бола буровой бригада мастер.

ШКОЛАШ ХЬАЛЪЕРАШ

РЕПОРТАЖ

ШКЕЛАЛО тоа ца дича саина хет лергаш. Когашта кІалара лоа цІува. ХІай я ерринга Наьсаре. Заводашка, дІхьча укхазарча предприятешка мел бола болхлой ІІайхача помещенеш чу боахк къахьегаш. Цар паргІато дагахар сона «вІок» еташ йоалаа гІишлошъерий аьшна «гІарагІура» бІаргаейча. Цунна бе дац Іа, аха, шелал, ІІоихал.

Цу уйлаша ниъ доацбаь лугІй а ца хоаш дІатІаьигар со урагІйодаш латтача цІеча кирпишкий йоккхача школайа. Цу тайпара гІишло сона бІаргайнали Наьсаре. Лакхера ІоцухьоаЖача пхьа дуне массел дола «Н» аха вшш да ю. Чура че тІехьагІа шоцаргьа вай. ХІаьа из гІишлош йотташ боахача денал долча нахьа шем бергба вай.

Багара хьаухача ІІайхача ІанарагІо йиллай малача нахьа межхаш тІа, кхалиньца мацилгаш тІа... Маркхал тІагІолла дІа-хьа хьекхача мастерокаш ерригацу къахьегама ритмаш дІа а лийна са доахаш саина хет. Цу вІагІайлнача гІара, тата, шока юкъе ІІаьа лагІаш, лоамеш лем воалача къьнача плотника Марзаганов Курска Махьмада гоиа, дохара тата. ГІишлошъераш лакхе урагІхуьлар из ва хьалха хьаьхаш а «доахаш». Дехьарча етталькача корпуса тхоша тІа йоккха цІи йоаг. «Ильна йисто вагІа» йоьа сан мара вац цуйна юке. ГІорабаьча маркхалй лотта хий лІоахчу компрессор я из.

Говзача пианиста хераш сешаа хазай чешаде лел лоаха урагІбахача тепа тІа йоаллача каменщицай Поросна Яхий кулгаш. Ше ІотІабуллача маркхьала, кирпишкаш вІахла бІара ца хьожаш саина хет сона. Ше-шегІа лоаа цуч бе кирпишкаш, мастарош. Са сайдв хет сона: цхьа эллай Дьылено цуч наьтъа тІа эттара шийа ... гІа йола Ленина орден. Цхьа ткъаьх -километр гаьна укачча ... Ігьлий - Юртара хІара дена Іе а ухаш ше еча гІишлонех хьалъюзаш латт цо город Назрань. Къонача ... ала ер саина дІийенннай ха яхача. Яхий ю ... хьа. Цул тІехьа ца биса, цо саина дика, ниъса кирпишк йилла гІерт цуж хаппара бода новкъостий Буангова Фаспинк, Гандалоева Фока, Харсиева Губата.

Тоа кІаа, (тхо шоллагІча этажа тІа да) кранах гІерташ воаал бригадир Дидигов Хож-Ахьмад.

Отпуске волчара декхар а даь воалавеъе аз из, Йоаl прораба Мадов Хаматкана. Кхы де хІандиа хаьдар, сварщик воацам дисадар тхо. ХІаьта Хож-Ахьмада кулгех да йоаллаш говзал мичай — арматурщик, сварщик, каменщик, «Универсальни» гІишлошъер ша цох. МоллагІа ца тоьаш волча специалиста меттиге дІаотта хоаш ва Хож-Ахьмад.

Дукха хагий пах гу сона гІишлошъерашта юкъе.

— ТІехь - тІехьагІа дукхагІа кагирхой ух тха долча бола бе,— йоах къьнача каменщика Мадов Бийсолта. Тхона боакхагІбарашта дика хет из: царна дІалохоа говзал йоал тхоах. ХІаьта къонабараш а ба боакхагІбарий опыт дІаэца а хІаьта из творчески шоай балха юкъе ихьа а ховргдолаш. Царех цхьаннеца Албогачиев Мусайца къамьал хилар са. Мусас кхт класс яьккхай. ГІишлошъерий професси Іомае а дагавоалаш ва. Цуьца болхаб цуя новкъостий Дурабов Салман, Албогачиев Руслан, кхыбараш. Цар йоттачул бедктоахкаметІа гІишло ди Наьсаре, хІана аьлча классий помещенеш ца тоъаш дукха дешархой кхоалагІча сменагІа деша багІа укхаза.

Цулухьа из хьалъеча № 432 йолча ПМК хьалхашта отделдекхар — хьатІадоагІача дешара шера из школа кийча хилийта, аьнна да. Из кхоачашдер. хІаьа вай юнна, цІи тоаа, Дидигов Хож-Ахьмада бригада а.

КъахьегІама оасарІе юнна ваш а яц. Заданех шера 80 эзар сома болх бе мара ца безача 133 эзар сома мала бода баьй бригада. Цу тІа бутт дІаболаш 13—14 процента эканн пар кхо ца деш. Дукха пайда бу укхала материалаш кхоабарца а. Масала, арматурий балхаш шоай низаца ду укхаза, кхычаьара на материал хьатІаьргa хьежаш а ца багІаш. ЙоагІача проценташ дукха кІезигагІа йохийе кирпишкаш болх говза хьабарца.

Хоза а дика а хургдолаш да гІишлошъераша Назранерча эзар гарга долча берашта кийчъу совгІат. Дешa, къахьега, спорта доаларaш де мел эша паргІато хургьа цу школе: йоккха спортзал, кинозал, тайп - тайпара мастерскеш, медпункт, пионерий помещенеш.

М. ЗАНГИЕВ.

КХЫ А ДИКАГІА КЪАХЬЕГАРГДА

КПСС XXIV съезда решенеш дегаш дехьа лоаш тІа а ... къахьегаш ба тха колхоахой. Парте съезд ... хьа ... планаш кхоачашъерал совгІа ерригa тІаьйна соцьиалистически декхараш а кхоачашдаьр вьна. План 800 центнер болча 827 центнер дуьл дехкад. Доакха ... совгІа 39 центнер тьамне денкад. ...

ТІадоагІача шерача толамий лерд а ... колхоахоша. Хьайбашта шортта тайпа-тайпара доалъар ... Кхаш лелаерaша де мел ... хьувахьаш чубара. Задание 1000 гектар болча 1100 гектара тІа кІалдиола гурень ... Планал совгІа да бІоахо дІадуеча ... лаьтта а.

В. ЭЛЬСУНКАЕВ,
Нажай - Юрта районе А. Шерипова цІерагІча колхоза председатель.

«СЕРДАЛО»
2-гІа оагІув, 1 январь, 1972 шу.

ШОЛЛАГІА ПРОФЕССИ

САРІНА [illegible] хІинца [illegible] Руслан. [illegible] хьалхагІа [illegible] тІехьдаьхна [illegible] да. Масала, тхоьсара [illegible] сахьат [illegible] дегІарга [illegible] механик [illegible] Грозненски производственно-товарни контора цхьоалагІча цеха [illegible] политически [illegible] кружока [illegible] йолча [illegible] лушь. ХІанза [illegible] массови [illegible] контора балха хьалхара жоп луш [illegible] комитета заседане хургва. Цул тІехьагІа хул тайпа [illegible] йола занятеш... ШоллагІча дийнахь [illegible] рейде [illegible].

Грозненски [illegible] института [illegible] тІехьагІа кІезиг - дукха [illegible] ПТК [illegible] болх бен. [illegible] кьоаца [illegible] предприяте ерригаа производ[illegible] участкаш, цул ерригаа оборудоване. Цудухьа [illegible] кхуаь [illegible] техникаа [illegible] эцарак [illegible] ар [illegible] тІахьожа [illegible] мел йолча комиссена. Шоаш ергйолча рейда план - маршрут оттаяь аьнна Руслан, хІаьта цуна юкъе дагьа мел лоацараша из къозбалберг йолгаш дог тийша а ва цо.

Селхан пенгазет арахецаш хиннай. Бенгьар аьча редакционни коллеге член вац из, хІаьта а редактора [illegible] кхиарех [illegible] кружока балхах лаьца заметка [illegible] арахецаш [illegible] номера [illegible] новкъостал де а аьнна. Ак [illegible]!

Кружоке хулча аргІаларча занятеш цун безам ба мехка экономика дІахо дегІайоаларо техническа прогресса мел доархІам ба дуцаш.

Шоай предприятен декарах [illegible] ларгах [illegible]. Царна цул хургва [illegible] бІо[illegible]гьалара автоматически система юкъейоаллар санна йола факт а. Цу система наравст вІашагІьоалдай шоллагІча цеха ГатьагІча участке. Ингахьа санна хьалхагІа [illegible] кийчдара дин-бийсе ошаргІа из [illegible], автоматически система дакъехкадачул тІехьагІа дукхьал кхаь сахьата мара йІаьхнац из процесс. Белгалдаькха доагІа, [illegible] уйла ю Руслана, массехк сог хьыча балха [illegible] мукъаваккха цу система [illegible], хІаьта юкъейосача цехк оператораша управлене культура хулгалдаш [illegible] ерригаа операцеш.

ЛадугІараша хар [illegible] хургда ца ходдацаш [illegible] болх бен йола система дукхьалдха Советски Союзе кийчъаь а Грозненска а хилар. Из кийчъаьй ПТК хулгахоша декар дарах СССР Іилмай Академе мехкдаьтта [illegible]дахарех мехкдаьтта химически автоматизаци эца къастача конструкторски бюро Рязански филиала.

Ишта белгалдаькка деза, йиьлагІча участке автоматически управлене система болх бе йолаелча дена производственни план кхочаш ца еш мотт [illegible] нийсъенна ца хилар. Аттача баьшаб лаборантхой къахьетам а юкъ-юкъе, кхы тІа а анализаш яза ца йоалаш хинна болх хІана юкъера дІабаьнаб. Цу участке а цахьа, система болх мишта бу хьожаш хилар Руслан. Цига доаллахарча цехъ лаьрхІа система а я тоадеш. ХІаьта хІана электрообессоливающи установка технологически режимаца автоматически управлене система вІашагІьелла йоалаш латт. Гаьна ца ерригаа предприяти

[illegible] ца.

Цу тобанан дешнаш дІошнайо[illegible] шоай праграммица дІахо дегІаерца кхиаенна ук [illegible] къахьаста а. Собеседоваш [illegible] царга лакхар [illegible] Цу санначь бІарегу [illegible] учениканна Іайха ахар [illegible] хьехаш а юашта дІаеш[illegible] балха пайда ца [illegible] хилар. ДІоаннача занятешка [illegible] Ниязс [illegible] Воронинаса Кудряшовен. ХІанз [illegible] хьурматдаракъаман юкъедаьнача [illegible] масал доаладир доагор чудоттача ограничитель оттаьрах. ХІанз из тІехгІорт [illegible] [illegible].

[illegible] тІехьа [illegible] латт апаргІолча [illegible]. ХІаьта назамо йола [illegible] лекцийн пропагандист Чапаев Руслана хІанзчул тІехьагІа дукха а хургья, хІана [illegible] пуана из гІудах, [illegible] тІаддилча цу [illegible] хІамеча дакхарах [illegible] профессе доарІ ца.

Совхк «Кругозор» яхача кружока хулгалдеш вар Чапанов Руслан. Цудухьа хІана а тІехьа юкъ кхтархоша чІоагІа сакъердамеш безам тІабодаш йолча цу программах лаьца цо йийша лекцеш беседаш. Къайле сенах латт аьча, гучох, из латт, цу кружока тема шан пропагандиста ше а чІоагІа безам бенна, ленински идейн тІехьале, вай мехка социализми коммунизми хьалхьалга ленинцеш плаш Іомаяра кертера уйла тІайохийташ кийчъеш хиларех. Пропагандиста шийна хьалханка деккар оттаду: мах бать варгваццаш йола ленински уйлаш тана деша багІараша хьаланийна хьаелла, ленинск[illegible] [illegible] ше [illegible] [illegible] дошка а чІоагІа доархІаме хилар хьехьокха, карарча замалахьарца событий ленински анализ яра методех пайда эца Іомабар. Пропагандисте цу хамна а шеа шийна деша багІараш Іомабаьб «Кругозора» темаел дуцаш дола дешаш шоай болхлой коллектива а дига багІарех хІаравена а хьалханха латтача проблемашка дуваш. Хьайга кхьа цудукъа вахьа довзар. цул кружоке деша мел багІарана — барейтта сага дика чакхдевкхар дешара шу. «Пятилетка — сона, — аз — пятилетана» яхача Ленински уроке дакъа хьадар. Царех дукхагІбараш коммунистически къахьегама ударникаш а ю цІа мехкара къовсам довттабораш ба.

Истоаь тІа дака [illegible] пхьалкхадоахаш зоаллаш, хьабаьста уллача письмо беттах бІарг кхийтар Руслана. Велар хьаьлар муи: письмо дайтадер [illegible] ухар цехе болх бена [illegible] Измайлов Гришас. ЗІамигача сагапа кІезига къахьега дезадер, оалаш ма дарра, сог а вахь из дІевоттавара. Профессионально-технически училище йистедахачул тІехьагІа вехаар из цехе балха. Дика специальность яр Іомаяь хилар, зоциале а спортала йийдар хІа, пхьаба... коллективерца порядкашка атта валлапзар. ВокхагІчарка юладухьал лура. гІожа цар, ший хаьнарчарех ца вешаш вар. Дег тІара къарахьа да лаьрхІар цуна Руслана.

— Хадахь, Гриша, — юкъаьнца дена дІахейтар инженера, — гІожаво цІакха а хьалиле а ой дахкхадац хьона, кхьмоттел гениальни изобретатель а инженер из вале а. ХІаьта, болхлой коллективе ваха ха дезе хьона.

Цул тІехьагІа дукха а хьаар къамкьаш. КІезига къахьега дезигар Гришина эсаре навгьакинахдачахьа хиннар а вахь из дІвоттавара: комсомолски активист, спортсмен, правами йола шофер. Дукхьашка къахьал шийна ма дакте а дукха по оамалаш дІахкайсар цо. ШоллагІча дийнахь дертІа тесса корта а болаш вера балха.

ЗІамигача сага дег чу кховчевеш дола дІоагІа лаха хайра Руслана. ХІанз, Гриша тІеехо, къонах хиначча, массадолча хІаманна чІоагІвенача хана, ше болх бача коллективага письмош кхухьийт цо ше кхетаверах, ше нийсача новкъа эвсвекхараша баркал оалаш, юхьанца ше ледадьача харцахьарца хІамагна гиттдар дахаш.

Письмо бохт ветара а баьчна юбиллар, кхоана Гришайца хьахт долзийтергда.

Мишта длаар ца хоаш дІадахар кхи пхьаьнка ила сахьат а: дукха хІама ца ешаш кийча ер комсомолца, кхоана шоай плановикашкорошкьа экономистаншарон хьа а мира пхьайола дакаса къахьалхьа нара евацар, тІешха зенэо ваха мегаргва...

Ахкарш лоахан санна оа йолагІа Кремлевски курантий. Ах бийса хьийнай... Доллача хІаман сатийнача хана къаьстта шара хьехо гина.

Сих ца луш Іовуж Руслан, кхьабацкьа, радио дІакьоаццаш. ВьашооЦ из цунга. Ше из дІайосайча дуненшара ший буьзам хадорба аьнна цет дунэ...

Юха а Кремлевски курантана хьалгІоттав из. ІуйрайнЦ тІотташ ше Цlеча майдан тІа волаш а цигара аьнна дукхьал шоай цеЦ, новкъостий, дотаагІий болча ше водаш а санна хет Руслана.

В. ЛАВРИНЕНКО.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

РЕСПУБЛИКА КЪАМАН ЦІЕЙ

Кхойтта шу хьалха, 1959 шера 1 январе, Куба котъаьлар халкъа революци, из котъаьлархь хьалхара майрбузей ах дуьне тІера оттара хьалхара социалистически хьачадьаккха. Цу исторически событе Іалашоьте Болива пелоше йир Латински Америке къаман кулгадахара, антиимпериалистически йолаш дегІабоалабара, политически [illegible] хьалхьа дика шоай дойама хала йин хилар дІа а хьахар Латински Америка мехкашка. Революце кІоарта социально - экономически политически хувадамаш дер кортнукъалие гІайрех тІа. Ший махка да а кхача дІасттача кубински халкъо Советски Союзе кхача социалистически ирахаьт хьиараша доаг новкъостала дешткий тоалмоэ доалаг ший дахка арганьакка тоехий, кьахьтелдеой вахара хьаі тоадеш, шийна буллаш ба дукхача доакъош латта йолаш, хІанзе кертара йола шаар доацира промышленость дегІаерца дукха хул иатуусаш, кофе, тукхалка, башаддареш тІадола детташ. ДукхагІа доацаа дуга, хьайбаш доб. Экономически дегІахара халкъа болхама доар-хІене проблема я мехка индустриализаци ер. Дикка теламаш дахьад промышленость дегІайоалаеча. Иттаьш йола шорар доалаха заводаш кхы а дакагІа кийчъаьй, модернизаци яьй, хьалдьо электростанцеш, химически удобренеш ю заводаш, дегІайоагІа металлурги, горнодобывающи промышленость. Экономика дегІарца тоалу республика городашкарчен юртаешарчен хьалхагІахой вахара хьалаш. Уоаща терахк тІабохийт ших чубаха цІенош хьалдара. Кубинаш халкъо керда вахар хьалу цІанада из социал империалистически пресвенаш еча хьалонха. Вахьа Кортамукъало гІайрен халкъо фа дераду революции нарагІдалнарош. Социалистически содружествана юкъе а болаш Советски Союзаца, кхыча социалистически пачтахьалхаанаша, дерригача прогрессивни адамашца барт-цхьоагІо а болаш, Кубас чІоагІа йола новкъаш лоттаж дуьне аране, тІа-тІа дахьлу цул дуьне хьалхьалта юкъара аморетол.

ГАВАНА. Атлантически океана йистаца массехк километр йІьха Іойода столичи Набережни — Малекон. Наха саьъерда, мотталш ю, ул вІашагІбоевлу [illegible].

Е. АЛЕКСЕЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Къовсамийн коталонийн ах бІаь шу

Шовзткъа итт шу дуъ Чиле Коммунистически парте, 1922 шера шоллагІча дахаре шийх дерда — Коммунистически парте цІи тоаделла а III Интернационалах дІаяхата а лаьрхІар Социалистически болхлой парте (хьаьнай 1912 шера).

Революционни пролетарски парте хьаьча эттара доакхагІа дакъа даьлар чилийски антиамерикански болхлой болама гІоравьнна дектель Луис Эмилио Рекабаррен — Социалистически болхлой парте вІашагІъеллар ва. Типографе болхло хиначча во ший революционни гІулакхаш дІадоладаьм мешка къоабоцала селитр доацахам хиннача болхлочаш юкъе.

Коммунистий парте — из Чиле къахьегача халкъах хьалхьие тІехье а.

Бирсача тоэкамаша чІоагІьаьй компарти, Іоалай цул опыт. 1935 шера кьахкайкадар из фашизман тІемеа клерача дукхьала, империализманен чурча реакцеш дукхьала, демократи, паргІато, прогресс бальаш долаш къовсам лоаттабара межкара дерригал демократически низаш вІашагІтохара тІахьехаш дола дозуиг. Шу дахначча гІолла социалистически, радикальна, демократически партешца цхьана Халкъа фронт хьаю компарте.

Халкъа фронта кандидата радикала Педро Агирре Серда 1938 шера президентски хоржамашка котало а яьнна, дукха прогрессивни реформаш яь йола правительство вІашагІъеллар. 1941 шера Халкъа фронт цхьар радикальни социалистически партей аьттехьарча лидераше цуна программана саботаж яр бахьан долаш. Цхьабакъда, фронта опыт кхьа йоаяр.

1946 шера хиннача президентски хоржамашка коммунисташа хьалхьалар радикаьа Гонсалес Видела кандидатура, хІаьта шоаш теннначул тІехьагІа правительствана юкъе а бахар. Правительстве шоаш болаш пар хьаллоацар болхлой класса, чилийски халкъа хьашташ. ТІа-тІа дукхагІа тешар партех вац.

1947 шера апреле Г. Видела, чилийски олигархен коммунистически партен влиянее мехка чІоагІлуш йоагІаш хиларо ун зардавьхача США империалистически гІозараша дІадехараша хьар а дахь, правительствера дахкабаьб коммунисташ. ХІаьта 1948 шера сентябре законагІа из вьна хьакхайкадир компарти. Эзараш коммунисташ лайца чубехкар с концентрационни лагерашка Іобахьейтар.

Подпольене къаьстта халача хьалашка дІаво къовсам лоаттабеш яр Чиле Компарти. Дукхьал цу хана дахьар из мехка олиебоалаш лаьттача болхлой классе кулгалдеш хиннача низ болча антиимпериалистически антиолигархически болама ларде лийша домкхий толамаш. 1957 шера лена Социалистически партеца гІулакхаш вІаштІехьлоал компарте. Цу ларда тІа хьаьнай Халкъа фронт, хІаьта 1966 шера — коммунистели социалистели совтІе, кхьйола аьрдехьара партеш а юкъейха йола халкъо чакхдоахача гІулакхий фронт. 1963 шера коммунисташ социалисташ цхьана саргІа а баьнна къахьегард вІашагІъелар Чиле къахьегамхой Единни профсоюзни центр (КУТ) — болхлойи гІулакхерча маьлга низ бола организаци. 1958 шера августе Чилерча наьла вІаштІехьдаьлар компарте йийха дола закон юхадаккхийта.

1966 шера октябре хиннача компарте XIII съездо парте геркам тІаберздир режина низаш та дукъалара дерригача халкъаш низаца чакхдоахача гІулакхий цхьоагІо вІаштІехьъаккхара.

1969 шера декабре Чиле аьх партеш организаци (коммунистически, социалистически, радикальни, социал - демократически партеша, халкъо цхьоагІо йолаш гІулакхаш лелахара Волало, Ший лоІамагІа халкъо леладеча гІулакхеша) Іаьдах дехакар дукха цхьана къовсам лоаттабелга чІоагІлеш йола Халкъа цхьоагІон пакт хьй. Коалиценa юкъе дегІа лоацараша империалистий, моттигерча монополей помещичьи олигархе дола тІера дІадаькхарш социализм хьалъярга боалараш тІаерзеав Халкъа цхьоагІон правительства юкъара политически программа оттальй.

Ишта, 1970 шера сентябре президентски хоржамаш хиннача хана коалице кандидат Сальвадор Альенде телар.

Халкъа цхьоагІон правительство Іаьдала нерте оттарна дІайолаелар Чиле социально-политически дегІадахара лакагІйола керда этап. Цхьа цу совтІча дана къахьегамхойн беррагача мехкен гІулакх по чакхдаьхах Чиле истории хьадоладеча дена цхьанна а кхыча правительства ца дань Іалашоете дукха доархІаме гІулакхаш.

Халкъа цхьоагІон коалице программа чакхъехкара тІехьарча къовсамхой хьалхарча мугІарашка этта йола компарти. Шоай 50 шу дахар белгалдоакхаш болча чилийска коммунисташа шоай керттера декхар доархІ кхыча аьрдехьарча партешца цхьана халкъа болама цхьоагІо шерьярахи чІоагІъяраха, къахьегамхой дакагІа вІаштІехьбахарахи цар сакхетам лакхбарахи, социально - экономически эргадонаш еча хьинаре дакъа лаьара уж чІоагІа юкъеозарах.

И. ЕРШОВ.
(АПН).

«СЕРДАЛО»
3-гІа агІо. 1 январь 1972 шу.

ТХА ИНТЕРВЬЮ

Республика культуран творчески союзийн болкхоша нийсагІа [illegible] кердача шера де [illegible] лоаца [illegible] дечейта тха корреспондента даьча хаттаре шоа лу:

Культура министра В. ТАТАЕВА:

— 1971 шу культура учреждений болхлой вахаре чІоагІа доархІаме дар. КПСС XXIV съезда хьахьаболхьш а из чакхьаьнначул тІехьагІа а цар баьча дакко хьагойт из. Цу шера хиннача собатех эттара бехитокхамегІа йолчарех лархІа еза Нохч - ГІалгІай пачхьалкхен театра артисташа вай мехка столице Москве яь гастролеш. Цига цар гойтар шоай [illegible] дикагІа йола спектаклаш: «Асланбек Шерипов», «ПелгІамет», «Воаргбоацараш», «Вештор», кхыяраш. Пресса а столица общественносто а лакха мах бир вай артистий искусства, театра коллектива ухх тІехльарча хана дикка дегІаенилге къахьених ца. Творчески боарене чакхъаьлар Лермонтова цІерагІча ярсий драмтеатре коллективо Бакуя тенский театра артисташа доалахарча автономни республикай дукхача городашкех гастролеш.

Хьалха санна вай гІаддугаш а «Вайнах» яхача ансамбла программе а цар гоязла а. Толамо бар Дальни Востока городашка шоай искусство дІагойташ вар баь нахъ. ХІаьта Ерригсоюзни хьажаре лауреаташ хиларегІа ВЛКСМ ЦК-ес Чехословаке бахийта хиннаб уж дукха ка йоацеш. Цига 19 городашкарча 15 эзарнел совгІа болча къахьегамхоше шоай искусство дІайовайтай цар. Массанахьа бошхача безамца тІа а ийбаьб, цар хаалараш -шоашта чІоагІа дезаденна долге болгах а даьхад. ХІара шера хулча «Эрсий Іа» яхача фестивале дьийха бана хІана Москве ба уж.

Шерагара - шерага вай мехка а доазол дехьа а шерагІа дІайоалаш латт РСФСР халкъа артиста Эсамбаева Махьмуда цІи.

ДІадахача шера ленинградски хореографически студе нохчгІалгІай отделени хьайийлай. 13 шерага кхаччалца ка йола итт бер да цига хІанз дешаш. Дика оаш йолча хьоабарех 12 сог Ленинградерчеа Тбилисорчен консерваторешка деша хьожабаьб.

Ухх шера СССР, ЧИАССР 50 шу дизарца концертий, спектаклей йокхка программе кийчъеш ба культура болхлой.

Писателей Союза председателя Р. АХМАТОВАС:

— Керда шу доалаш массала а доккхалдеш, дог тохадела хул — бирса таагІеш етташ доагІача хиа дехьа а нйккха, берда тІа ваьча саика, керда пайкъаш хьайна хьалхашка хьаделладелча санна.

ДІадаха 1971 шу творчески гІуланхашка диллача сел атта а хиндац писателашта. Дукхьал дІадерга вай — хайа дар из. Цуьна пхьана беркате а дар, хІана аьча писатели «хала» яхача дешние лувазденга да тІагІортта къахьегига, наб-са лоацаш нердадараш лекхилга, къовсар а дог тохадение хилар а. ХІаьта цуьна тхо, писателаш, раьза а да, хІана аьча боьвоца бола болх из ба,

Уйлаша юлахьеж хьебелача наькъага. Сенца белгадоалаш да Нохч - ГІалгІай литература? МадагІа мукъ бахьаш денад из ферда шера чу?

Эттара хьалха уж да керда книжкаш. Читателашта довзаргІа керда романаш: М. Мамакаева ндаь «Зеламаха», А. Бокова — «Вене къоингаш», С. Чахиева — «Вертий байсаш». Чумйинна, берикате бола бош ва писатель И. Базоркин шоллагІча книжка тІа — «Бlаьшерений боадончура» яхача романа дІахора дакъа. Дудаарий хиджка издаь вьынав Ведзижев Ахьмад. Шоай читателаш гІадбугарба вай поэташ а: С. Озиева, В. Саидова, А. Хамхоева, Хь. Осмиева, кхычар.

Каст - каста арекрле яьнай вай вахара позвех, маьршача кхолламий позвех йола произведенеш. Мехкаьтта доалла керд-керда моттигаш лехача, нана - латтан кІалхара мах бахь варгвоаш еза гамзаш гучайохачa мехкдаьттахоше санна, советски сага хІананарча вахара, духовни дуние керд-керда тІоаппаш хьадели нохчгІалгІай писателашта.

Вай замин сог — адамий хозелен дикален лакъаргбоаца хьест, — из вай хакарча писателл терахиа ааьиоттнга даттеш хала вене. Бахьдар аьча, массаза а тоьца тхода творчески хьекар, айдаехача дегаца къахьегера, сига дог чура уйлаш кІоаргеп кхьалгаш хьегойтара хиеш. Цу хІоаш цІенцаштте уйлаш йоагІар-кх хьагІадоагІача литературнх шера.

Художникий Союза председателя Р. МАМИЛОВА:

Республика художникашта дІадаха шу йохкхеданай а, цар творчески аьттув боалам а дар. Ленинграде Нохч - ГІалгІай искусства декада йолаш вай вай художникий произведенеш Эрсий музей залашка хьаотйташ яр. Цига профессиональни болхлой хартинашц кьоаге овакодателии художникашц кийчлерпи а дар. Дукха вез гуллора А. Асуханова даьлача «Имам» Ш. Шамурзаева Шерипов Асланбекал аьнца «Революце мурд», «Партизана нана» яха картинаш, И. Д. Бекичевен В. Д. Малюковен скульптураш, В. П. Глушкова графически листаш хиннача. Музое ухача вахах атта сог тІехьовалиер Глушкова графически листе тІа дахьача В. И. Ленина суртага ца хьожаш. Ерригсоюзни выставке а белгаладаьккхад из.

Республика художникаш чІоагІа тераам тІабахийта кийчбена бахар Москве хиначе ерригача автономни республикай халкъий творчества выставка. Цига центральни выставочни зале шоай культура дІайовкийтар республика в новкъйта болаш. Белгалдеккха деза Татарски Мордовски республикай художникий шор бола соцлаш хилар. Из иштта дале а вай республика кийчъяь выставка нарга кхоачча а вай йиш йолаш яр. Дикa азъргІар шчт Ш. Шамурзаева, Н. Дадаева, Х. Дадаева, С. Э. Эльмурзаева произведенеш.

ДІадахача шера вокхІ кедра чах хьайнйца тха союза, цІена 36 сагах латт из.

Ухх шера тха творчески пленума СССР, Нохч - ГІалгІай АССР 50 шу дизарца еча кийчокца юкъаялецца цуьна хаталла кургва. ХІаьта керттера терахьа вай кхерча ерга вахар, из оай болха тІа йолаш пьалштама котьялоаш дІагойтара художникий творчески уйлаш ерайсахаргъа.

Вай продукци— доазол дехьа

«Хьалай НохчГІалгІайчу» яха дешеш тІадола продукци дика доаклш а доазол дехьарча мехкашка.

Ухх тІехьарча хана кхы а чІоагІдеяхад вай республикерчи предприятей доазол дехьарча фирмашцара бузамаш. Цох дуьц тІахан рака колатехаба [illegible].

ВАЙ РЕСПУБЛИКЕРЧА предприятешта юкъе къонагІчарех я Назърера «Электроинструмент» завод. ХІаьта а цо арахеца продукци вай мехка ейза ца Іеш доазол арахьарча 24 мехка йовзаш чІоагІа хоаттамна я. Назърешка арахеца электросверлилкаш дІаяхоач Югославе, Франце, Кубе, Иране, Пакистане, кхыча мехкашка. Дукхьал дІадахача шера цар арахеца электросверлилкаш гойташ хилар дунеи халкъашта юкъерча тІхъаь ярмаркен выставкем. Масала, уж хилар Румыне, Чехословаке, Индонезе, Сире, кхыча дукхача мехкашка хиннача выставкашка, ярмаркашка. Массанахьа а лакха оценка ялар «Электроинструмент» завода продукцена. Цудухьа доазол арахьарча мехкашкара дукха заказаш ух шу завода коллективага. Шалаха шу чакхдолаш Югославерча «Интертехно», «Юготехно» яхача фирмашкара 3400 электросверлилка ийтар лехаш заказ кхьачар. Назърхой шоашка кхьача заказ толамца кхоачашдеш ба.

* * *

ВАЙ МЕХКАРЧА а доазол арахьарча тхаьъ мехкарча а лоралла дика йовз Гудермесски медицински инструментащ еча завода коллективо арахеца тайп-тайпара медицински инструменташ аппаратураш. Цул продукци чІоагІа могаеш дІаэцаш медицински специалисташе хоаттаиш я Африке, ГДР, Алжире, Вьетнаме, кхыча мехкашка.

* * *

АРАХЕЦА ПРОДУКЦИ дика хилча цара сайдалаш шоллагІча предприяте коллектива. Ну хахкъе вай мехка а цул продукци хІаххоачча доазол арахьарча 11 мехка а шийн сийдаькхаад Грозненски химически комбината коллективо. Цо арахецача ацетона «тшьола зиак» ениай, хІаьта арахеца фенолц изопропилбензола тІехдика хиларах царна а из «знак» яла отталаь. Уж кхокхо продукци дІахкоач Швеце, Польше, Финлянде, Австре, Англе, Голланде, кхыча мехкашка. Доаша аьча дунен дикагІйолча стандарташта юкъедаха химкомбината из кхо продукци.

* * *

ВАЙ РЕСПУБЛИКЕ цхьанкха предприяти яц Грозненски «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода коллективо миссел доазол арахьарча мехкашка продукци дІаухийташ. Цо арахеца гаражни оборудования, прессаш, цІарцІураш, гидравлически подъемникаш дукха заказаш а ухийташ дика дІаийо Англе, Франце, Бельге, Монголе, Афганистане. Ерригаа а цул продукци дІаххоачаш я доазол арахьарча 30 мехка.

* * *

«КРАСНЫЙ МОЛОТ» завода нархах йола Ц-320 яха агрегаташ, автотопливозаправщикаш, 4АН-700 яха агрегаташ, фонтании аппаратура, запасни сатталаш, мехкдаьтта аппаратура, кхы итташ йола продукци чІоагІа доархІащ я доазол арахьарча 21 мехка. Царна юкъе я Польша, Венгри, Болгари, ГДР, Ирак, Афганистан, кхыраш. Завода коллективо арахеца продукци тІехдика хилар бахьан доазш шетагара шерага дукхагІа хул цунга уха заказаш. Уж цо дика кхоачаш а ду.

* * *

ДУКХА ХА ЯЦ къоачча Аргунерча «Пищемаш» завода коллективо доазол арахьарча мехкашца бузам лелабе болабь. ХІанзлехьа цо арахеца шушаш юла машенаш йоазаш я Вьетнаме, Монголе, Царлакха мах а бу цига.

Хозлуш йоагІа городаши юрташи

ЧАКХДАЬЛНАД петилетка хьалхара шу. Хьинаре тхахьайгар цу шера гІишлошьераштa эша проектно - сметни документацеш кийчъеча республикерча проектировщикашта, архитектораша. Дукха балхаш даьд город Грозне а. Вай республика Іалангъаь ца Іеш хоалахара вежараша йола республикаш, вай мехкара кхы районаш проектно-сметни документацешца Іалашьеш йола проектни организацеш а Грозне. Царех я «Гипрогрознефть», «Грозгипросельхозстрой» институташ, проектни институт «Гипрогрознефть». Цу организацешa Іалашъю вай республике моттиг Украине, Казахстане, кхычa районашка хьалеш йола йоккхий гІишлош проектно-сметни документацешца. Укхаза кийчъьй А. Шерипова цІерагІча машинданча чакхдоахача заводе хьалъезача объекташта лаьрхІа йола документацеш.

«Грозгипросельхозстрой» институте кийчъьй лоархІаме проекташ ухх пятилеткагІа хьалъезача гІишлошта. Царна юкъе я Грозне хьалде дезача «Техника цІенa» технически проект. Из цІа хьалдергва Ленинен Пионерски улицаш вІашагІкхетача, из хьалдечара бийдача кирпичах дай цІенош дІалоахаргва. Техника цІа Іалашъвате хеза здани хургья, из чу хургья дукха болхлой кабинеташ, 1200 моттиг йола зал. Ухх шера тха института коллективо кийчъьй массагІча пятилеткагІа хьалъьйла езача экспериментально - хьокхама шин поселка технически проекташ. Уж хургья Грозненски районерча Петропавловски станице Ленина цІерагІча колхоза Центральни усадьбех Ачхой - Мартановски районерча Керда Шарой яхача юрта Орджоникидзе цІерагІча совхоза Центральни усадьбех. Охха договор даьд Назрановски районерча Аьрзи яхача юртара гІалай комплексе юхалеткьоттаьра проект оттаз а.

Тха института коллективо дукха проекташ уттальй хьайбай помещенеш хьалдьяра лаьрхІа а. Дагестане Кизель-Юрта, Хасав-Юрта, микрорайонашта йола проекташ отта а яь дІаенний заказчикашна. Цул совгІа цига хьалъе езача юрташта лаьрхІа а дукха проекташ оттальй ваха.

Общественни зданеш бахача наха ду цІеноши хьаллара лоархІаме проекташ оттальй «Чечингражданпроект» института коллективо а. Царна юкъе я Грозненски горисполкома здане йола проект. Из хьалъергья «Кавказ» яхача гостиницана дукхьал, нагара нах чубаха цІеноши дІа а даьха. Дукха проектни балхаш ваьд Грозненча проектно - сметни конторашa, бюроша, кхыча организацеша.

Республике дукха балхаш ху наха чубаха цІеноши хьаллара дакъе а. Цуна телал ду ухх шера. Дукхьал Грозне хІара шера хьалду 100 эзар квадратни метр йола наха чубаха цІеноши. Ухх тІехьарча шерашка дукха цІеноши хьаллеш да городашка Гудермесе, Назрана, МалгІабике, Аргуне, кхыча болхлой посёлкашка. Эзараш болча дезалаша дІадахача шера шоай керда вахар кийлар. Из за республикерча гІишлошьераша тахханарча ухх керлача шера кийчдаь къахьегама совгІат.

ДІадаха пятилетка хьалхара шу гІишлошьераша, проектировщикаш, архитектораша чІоагІа беркате шу хилар. Цу шера дикка дегІаера мехкаьтта института лаьрхІа хьалъеш йола корпусаш. Первомайски улицагІа хьалъергья гІишлошьерий факультета лаьрхІа цхьаьнкха корпус. Орджоникидзе проспектагІа хьалдеш латт шера формати кинотеатр. Ухх шера хьалдьаьдаргда «Чечингражданпроекта», «Грозгипросельхозстрой» институташа лаьрхІа йола зданеш. Хьалъеш латт «Грозненский рабочий» издательствана лаьрхІа корпус а. Грозненча аэропорте хьалъхьйоалаш латт 75 сага лаьрхІа «Зайнер» яха ресторан. Ленина цІерагІча улицагІа хьалъергья «Кагирхой» кафе. Из хургья «Чайка» ресторана лаха. Керттера йоккхеп банкетни их зал йола шоаза вІаштІаральа хІаппарча зама здани хургья из. Хоза совгІат хургда цох вай республикерча наха.

Кхоазаш Іама Востока Олимпийски лоазараштa спортсменаш кийчбара станш хьалъьай. Ухх гаргарча хана цига массехк кхы капитальни зданеи сооружении хьалъе лерхІ.

Ухх шера иштта хьалъьяргья Ленина улицагІара кхайкор долча наха лаьрхІа хьалъю 100 моттиг латтарбола больница. 1973 шера 4-ча кварталe хьалдаь доаккхаргда Сайханова цІерагІча улица тІа хьалдеш латт шийттаза вІаштІарадаь наха чубаха цІеноши а.

Кийчъеш тоаьлай улицаш, паркаш, массехк километр хула водопроводни турбаши электрически линеи ехкай. Ала деза вай городаш, юрташ сиха вегІалара совгІа вешта сибата а хоалуш хилар. Масала, «Электроприбор» завода столове пана тІа хоза мозаични панно хьалъй, иштта хоза кийчъяьй Ленина улицагІарча культура Дворецa хьалхашкара моттиг а.

Чакхдаьлар пятилетка хьалхара шу. хІаьта хьалъе езаш кхы дукха доархІаме чІоагІа эшали йола гІишлош я.

М. ЕВЛОЕВ,
архитектор, СССР архитекторий Союза Нохч - ГІалгІай организаци правлене председатель.

МАРША ДОАГІАЛДА ХЬО, 1972 ШУ!

Даиман хьалхадаьлла гІо а боккхий, сецдаза шайн никъ бу Хано. Вай берзе терча хьутта белгтала шоай ло реш а юкъаш хьадданза дІаьх денош, кІирарш, бетташ, шераш. Иштта, денна тІехьа ди а доь лаш, чаккхдаьлар 1971-гІа шу, со ветски хана вай дешаххене шовзткъа диЙтта шерах цаь.

Шу. Из вай вахаре дукха за иц, цхьабакъда, лаьчига сигале гІатта таро а хулийташ, цхьан шера дегІабоагІа цун ши тІхьа. Иштта доккхий хувцамаш хуз шера нахьа, нахка вахаре а.

«Барзнъага хьенька тІаьца хьелие, гІулакхашка хьахке накъьеаикка», оалаш да. Цунах тарра машара, къахьегама, доккхийча толамий шу из хургхилараш тийша а долаш дог делаш безамен тІаьйцар вай 1971-гІа шу. Из хила а хилар цу хана вайна кийттеча тайпара. Цудухьа вай сийлинца, кІеначе дагара доллаче ховцамца нанъадоенх 1971 шу. Вай раьза хинна из цуига:

Турпал санна, балхах даьлла,
КІай а денна,
Доахаш латт хьо ,мьмьа шу.
Хьайха халхьа беркат даьнна,
Чухьа, ара
Толам баьккха доаьта шу...
...Даьд Іа наха чуІе цІенсаш.
Доккхий гІирсаш,
Ялташ, хьаббаш дебадда.
КІоаргаІ йийлай лаьттан
чениц.

Даьхен код тІа
Ганзий аргІаш оттадда..

Хьалхкхуш болча вай къонийн махкарийн дика йоакко еш волча даьна тара хет сона 1971-гІа шу: вай Даьхенна боккха, дог Іаббаш дика тІехьале аьй шеро. Чот йоацаш дукха да кердача 1972-ча шерага це кулг-пара дІалур: керда городаш, заводаш, электростанцеш, школаш, больницаш, машенашкъаш. Цо дебаддаьд колхозийн совхозийн жа, доалан, ялташ; бІаьш зазраш тайп-тайпара машенаш ший соцналистически юрта безаман дувнеаш дуахечоаш чІоагІа йоаьзо шуй советски наьха.

Дерриге дуне цац-аша доакхаш да 1971-ча шера карагІдаьнна цхьаькха: бІаьш миллионаш километраш гаьнарча Марс ззача планетага СССР вьмлея хзоаньй советски сага, цу планета тІа Іойоссаьй тайп-тайпара юхкамаш дергдолаш йола аппарат. Марса гонаьа гобоахеш я советски нахьа хьаькъалон кулгаш хьаьь «Марс-2», «Марс-3» яха автоматически станцеш.

Хьалха, пачхалка хана, хІанз вайна ца хоза тайпа цІераш хулар дІадаьннача шерий: «Іоцал ена шух», «бІеха у дена шу», «юрташ хьаа шу», иштта кхыраш Шерах йоалаш хинна уж тайпа цІериш тахан хьоаноште мара дагаргІац. ЦІенъенна дІаьыннай уж. ХІанз кхьича бесса оал: «парте съезд хинна шу», «эрн даьда лаьттан аьха шу», «нехка индустриализаци йоланна шу», «вайцига завод йилла шу», иштта кхы а.

КПСС XXIV съезд хиннача шера, кІеслагІча пятилетка хьалхарча шера карагІдаьнараш гаттара дукха да. Ерригача Советски Союза а санна, цу шера доккхий толамаш даьхад Нохч-ГІалгІай республика а. «План хилал кьалха кхоанахьхьий!» «План тІехкхоачашхьий!» «Дукха миллионаш сомий махка пачхальалкхен рузлаьакходаьдІа «1972-ча шера чотал!» — укх тІехьарча хана газетий агІонаш тІара Іодоелаш киннадеш уж дешаш. Дукха зараш болча бонелой, колхозой, Іилманой, советски интеллигенца турпала хьальегам ба уж доккха мелаи дола кура дешаш кийчдеар.

Кердa шу хьотича хана дезь даьнна чуь дуккагІа хургдар хьехадеш Іеадал да нахьа. ХІаьта укх гергарча шерашка хургдар советски нахе шера гуш да. Из къоатадаьтьхьенад дерригача лахьмее дага а юелаш, Советски Союза Коммунистически парте шай XXIV съезде даьча социализм, хІанз дукха за йоацаш хиннача КПСС Централни Комитета ноябрьски Пленума решенеца, СССР Лакхехьарча Совета III-ча сессе чІоагІ а яь законе хьисапе тІайийцача пхе шера а 1972-ча шера а хаиттьа боахам дегІабоалабара планаша. Укх деношка махка гІолле хулаш чакхьаьннача активай собранешка массане а цхьан бартагІа къобалъеш тІаийцай уж планаш.

Советски нах а ленински парте а дерригача дуненна хозаргдолаш дІайоах шоашта дезар фуд, шоаш де лархІар фуд. Къахьегамхошта даиман ираза малх хьэмилга, халкъашта юкъе машар, доттагІал кхы а чІоагІалуга, шоай бераш гІайгІа бела фуд ца кова гІоза кхувлга, денгара денга вакар тоалулга, тахан Іазене дола кхьича меткашкара адамаш а паргІата делга — из де совет ски наха хьештдар. Доаче, иштта хурги а да. Цунна бола тешам ба къахьегамхой хьешташ кхоачашдарал дезагІа цхьаькха хІама доацаш адамаш иразега кхуалаш йола Советски Союза Коммунистически парти хилар.

Цхьан ноакала хана Іалаьмате чІоагІа хувцаданнад вай вахар. Таханара вай вахара, гІулакхаш диста боараи болаш хІама лахьа а хале да Октябрьски революци хилалехьа хиннача хІамашта юкъера. Сенца дустаргда, масала, хьакулача 1972-ча шера Нохч-ГІалгІай республика алкха социально-культурни гІуланихаша ла дакийта Пачхальалкхен бюджетах хьожадоь 84 миллион сом гаргга ахчаІ Сенца дустаргда наттахьа мера дийшa сa ца хиннача вай республике тахан цин ззар гаргга Іилман болхло, церал а дуккагІа боккъонца бола лораш, 13 эзар совгІа хьехархо, 278 эзар совгІа бер деша а дагІаш 527 школа, бІаьш клубаш, библиотекаш, киноустановкаш, иштта кхы дераш хинарІ!

Советски хана дІадаьнна кхыча шерашца а санна, машари социализми бахьаца, коммунистически сиск... болаш вола керда сy хьалхгедара тІехьа кьовсам а лоаттабеш чаккхдаьлар 1971-гІа шу. Цу шера хилар СССР писателий Союза V съезд. Литература гІулакхашта доккхача маІана я цун решенеш а. Шоай поархІамерча бахте тІахь дина камыкая яьннай вайнахьа писателий а. Книжкаш дешараша раьза хинна, чІоагІа къобалъеь тІаьийцай Базоркина, Бокова, Мамакаева, Ведзижева, Чахкиева, Сулаева, Плиев Мальмад-Сайнда, Ахматовай, Гайсултанова, Муталибова, Саидова, Мусаева, Арсанукаева, Гагиева, иштта кхыбарий произведенеш. Кийдаь ипатовийта дІачудиннад аз айса а кердача стихай сборник. «Лаказай» яхаш я цу сборника цІи.

Доккха, баьхтохаме, сийдолаш да Коммунистически парте пхьетемашта гоазаме литературане хьалхашка оттаду декъар — дерригача дуненна наь Боккаш, доллача кІаманна ияз кхоачаш цІенача дегаца, сийдана хьынъаьца, турпалча маьженашца вай гІоза кхоане кхоллаш воалла Советски Саг маьарра шоай произведенешца хьалькханта. Из сийлахь декхар кхоачашдара шоай ерригa гоазал а дегай йоттаа а дІалургьа вай писателаша.

Накъадаьнка додача шерах кхь да дезаш дац вай — цунах даьнна беркат дукха да. Цу шерах, иштта мера, хьега дезаш а дац вай — вайна ше мо шера хоа хьатІадена керда, 1972-гІа шу кхы а бернатагІа, дІаьхагІа, хозагІа хургдолга, коммунизм хьана лакхаленга цо кхы цхьаькха а боккха гІа боаккхаргболга.

— Дика шу дер хьо, маьрша гІоадда хьоІ — яа вай цІегІара арадаьнна дІадаца 1971-ча шерага.

Вайн цІегІа чудала анача кердача, 1972-ча, шегара аз вай: «Лаьтта мел бахача къахьегамхошта аттув болаш, балхах кхоалан, машаре, ираз долаш даьнлахе шу хилда хьоІ

ОСМИЕВ Хьамзат,
писатель.

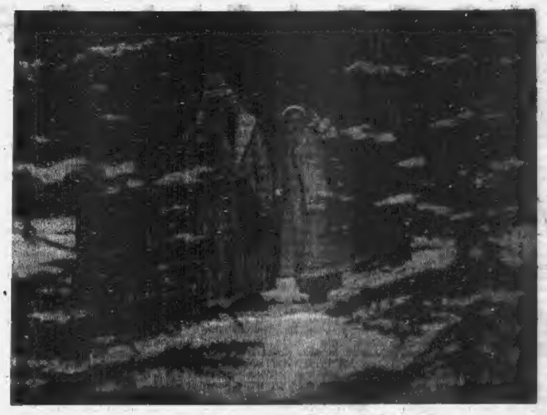

КЕРДА ШУ ДАЬНЬАЛА ХИЛДА ШУН, ИРАЗ ДОЛАШ ДАХАЛДА ШИ!

СУРТА ТІА: «Яьй, малав укх хьувагІа? Шоана совгІаташ дахь аз?

В. Величжанинем Ю. Каменцан сурт.

ТАСС фотохроника.

ВАХАРО ДУ ХУВЦАМАШ

Укх кердача шера дешa дегкхий хувцамаш хургда тха студентий вахаре. Сона цІерех эгара поархІамегІа хетар да «ніІаьхза дагадохарах» динна студенташ тха университете кІоаргагІа шилйтарца дувзаденна дарах. Студентий Ерригсоюзни слете Л. И. Брежнева даьча къамельацара цІей меттиг дагайоц сона студентий декхарах дувцача хана: а...Студента декхар — дешар... Бакъда цу деша маІан хувца це лушдиссадац. ХІаьта вай деношка а хувцаву из цІаьхка а ца хувцаденнина тайпара сиза. Миштa дешаргда, фу Іомадаргда, хьо професеца юкъаваннайолча сведений оаьнна чура херттерадар хьа миштa хоржаргда, Іома а миштa доргдаІ». Ше хоржа специальность вола волча хІара сага бакхаьча мохьа да уж дешаш, хІаьта кьахархечуи специальность хоржачоу мухха а. Цунах тийша ма дий таханарча дешархочун, кхоаьарча инженера, лора, агрономa, кхы специальность хургйолча сага вахар. Тахан къахархоча даннахоа тийша ма йий, дуккхача даьхе, цун кхоане. Цудухьа цІаьхка а як аз укх кердача шера дена ніІаьхха дагадохара хиннача студентах тхоай университет цІеньалар лоо сона.

Из кхоачашде таро кулийтаргйоаш я баьгаьаь мероприятий абитурентаьта хІара экзаменах кминиш оценка уттаргьа. Аттестата тІарча отметкашка хьежаш іканецйа, хоржача специальностах дола дешар теша херга хьалкхаь, юкъера а, документаш материалашца, боло бара нахьахашка хьенохан.

Дукха ма ар оаха университета догдоаха, сатуоса. Тахан тхьолатхьачад оаха догдаьха ди. Цунца дувзаденна доккхий декхарш отт тхона хьалхашка а. ШерлуулкІоарглуш хувцаенна тха дешара программа. Духьале тха исторически факультета программане юкъедоаладад философе истори, советски бокьоне лардеш, кхыдола предметаш. Бакъда дешара программа кІоаргагІа шерагІа хиннар ьана мукъадаларц тха общественни балках. Из кхы а дукхагІа ба безаргба.

Дале а се хьехста ше безам ба кхьчох. Университета студенташта вьелашка отт ловрІІеме декхар — толхама болх бара студенташ кийчбар. Тхо долохдац дуккхан ткоай специальность йовзараш, хІана ахьча дешархой догдоахаш ба учебникаш тІа доацар оахо шоашта делорга. Цудухьа Іилма-толхама балка юкъе ух кейна дуккха студенташ. Из дІадена ткогера университета дешара программе а.

ХІанзара керда шу тхона шеналон цІей да. Оаха, студенташа, тхоай ьынар уреттадерrда тхоашта кердача шера дениха совгІата тхоашкара дІаделараш кхоачашдера.

Т. ДЗАУРОВА,
[redacted] пачхальалкхен Университета кхоалагІча курса студентка, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутат.

Кердача фусамашка бахаргба

Кердача шера йакъабоагІаш балача нахa дика совгІаташ кийчлаьц тха управление гІишлоштьераша. Культура болхлошта дахьрхІа 80 квартира адетоноеобутилови дьока болхлошта лаьрхІа 100 квартира йола наха чубаха цІенош хьалдаь даьлад. Иштта городе юкъе улича «Родина» сиха 16 квартира йола пхьа хІай медицински училище башха-дика спортивни зали хьаьйнь хьеший.

Г. МОВШОВИЧ,
Нохч-ГІалгІай гІишлой управление СМУ-4 мертера инженер.

Советски Союза Турпала Мамедов Кафура цІерагІйола Бакински морехоцин училище меика эгаро къьыасІчарех йола дешара форда училище я. Цун отделенешка 1500 сага ва-хургбола кемаш хьалераш, механикаш, кемашта ремонт ераш, кхыкa торгови флота ала хийбола специалисташ.

Курсийн я вай, хандерча приборашца кийчъяь кабинеташ. Цига хьехаш ба фордашкен океанашкен лийнна дукхача шераш Іоаь оцит йола специалисташ. Бакински училища чакхъяьккхараштa юкъе кІезига бац ши хеза капитанаш наво хадствани хьалхлa дІаяьо болхлой, Іилмахой.

СУРТА ТІА: кемаш лелаьдара кхоссарча занятешка. Хьалхашкаьа курсанташ Юрий Сафаров (аьйдахьорвар), Мухарбек Кайаев.

Я. Халилова сурт.
ТАСС фотохроника.

ЯНВАРЕРА ХАОТТАМ

Душмача шерашка гулльа кхгарча даьнагІа январе кхьера температура жаьрача моттигашка 4 градус гаргга, лоамаш районашка 5—6 градусага кхачлаш йолаш хулар. Эгара чІоагІа гІа кІоахьенкча хана 14 градус, хІаьта кьулбехьарча районашка 16—18 градус йолаш хинтаь температура.

Йоачаш 13—20 миллиметр хул.

СССР Гидрометцентро бечa хоамагІа, 1972 шера январь бетта кхьера температура 3—9 градус шелал йолаш (байраиа кхоача хургья). Хьалхарча итт дийнахьа шоллагІа итт ди доалаучa юкъен керттерча дамьсе кІаьда хе латтаргьа, фагара температура байсашка 0 градусагара 5 градус шелалга кхоачаш, деношка 1 градусагара йоахалгара 4 градус шелалга кхоачаш хургья, цхьабакъда, шоалагІа итт ди доалуча юкхе байсашка 5—10, деношка 1—6 градус шелал йолаш хургья. Бетта ши кІира даьннача хана шалал оттаргья. Температура байсашка 5—10 градус, деношка 0 градусагара 5 градус шелала кхоачаш хургья. КхоалагІча итт дийнахь байсашка 5—10, деношка 1—6 градус шийла хургья. ТІехьарча яха дийнахь шеллургья. Температура байсашка 5—10 градус, деношка 0 градусагара 5 градус шелалга кхоачаш хургья.

* * *

Тахан, республикин гІонаш Грознен хувалуш моргаш а йолаш, дендаьна йоачан а йолаш, гІийло мух а хьекхаш ха хила а фагара температура 2 градус шелалгара 3 градус йовхалга, 0 градусагара 2 градус йовхалга кхоачаш хила а тарлу. 3 январера 4 январе кхаччалца моргаш а йолаш, юкъ-кагъе ехка а сехьа, догІа уеш лов а даьлаш, хьаьд лостам болшаш гІаьхльва беррая мух а хьекхаш ха хила а фагара температура байсашка 4—9, дийнахча хила 8—13 градус, деношка 0 градусага 5 градусага кхоачаш шелал йолаш хила а тарлу.

Метеобюро.

Редактор М. К. ДЬЯКОВ.

НЕЙЦ

БЕЛАМЕ ДУВЦАР

ЛИЕЙНИ билетах машен яьннача сайна гІойаьнна чудоагІар Махьмад. Тахан а яцар: тІаххоачаш латтар керда шу, хьежаш дар хоиха пускал, дика шортта шай-кай яр!..

— ХІаьь, са боча пускал, ер аз даьккха алапи да, ер хьа дІалдаьна инженера - рационализатора дина преми я, оьнна Лейлайна хьалхашка дош ца хетташ пачча Іойхессар Махьмада.

Массехк минот лаалехьа дика уІа яцa лехк сайна гонехьа хьувзаш пускал а долейи хІама дуаш вагІар Махьмад.

— Кхоана бус Абумаьа хьийхад вай, Лейла. Жи варий, дика кийчлелахь, — аьлар из.

Махьмад чаь пела жайна а вальлавацар телефон тохача хана.

— Ва Іалейкум салам! Бекьхан хьо ва из? Ма тамаш я Іа телефон тохар. — Моган дий шо?.. Мегах. Ванза Іергвац!

— Из малагІа Векьйй вар, — хьеттар Лейлас.

— Хьа дах вешийн вой.

— Сола хов цо фу йоалар, — гІадъяхар яа.

— Къонах, Мурадарчита лерттІа ваха везаргва хьа, — аьлар Лейлас. — Инга-м хьа бажаш я хоза тІабоагІаргба.

Цун уйла еч-м ше а вар Махьмад, хІана аьча Лейла йоаллахьчул тІехьагІа уц-цІей дикан тІан вон тІан эгара хьалха водаш вар пейц. Хьахкина дІавахача доалаш дацар гІулакх. Нейций повкъостий, машен, хьоалчагІ, керий хІамаш... Лейла гІоалъаьнна хьувзе а, из ше дар дагардеш вар уц-цІаьнка ваха везар.

Дукха ха лалехьа Лейларцита вера цуч веший кІаьнк Аюп.

— Лаьци, мамас вайтав со. Ер да хьога дойта кахьат.

«Лейла, хІанз доатІача кІирандийнахь Рукъет маьре йода. Нана йоах цига Махьмад вахана варгвап». Милитхан.

Цхьа юкъ йоаллаше а чуххачар Махьмад.

— Машен вІашиІехьъаьннай, Ахьмади Беслани боагІаргбола ба.

— Тхачар нІаьнх вайтавар а кахьат а дахьаш, — аьлар Лейлас.

«Вахааза варгвац», «вахааза варгвац» яха дешаш массехказа Іодийшар Махьмада.

— Приказаш дета сов хьаьха йоллеиа хьа нана, Малий из Рукъет, хьа фу хуя из?

— Са нахь-нахьа вешийн вий йийий йоІ.

— Из а гаьнара зурма я.

— Инга хьона хете цхьаннахьа я ваха везац, — эгІаьъхар Лейла.

КІеззига уйла а яь ше аьниачох деха вальча сайна Махьмада аьлар:

— Гаргало-м мел гаьнара яле а ца лелайча ялац. Шоана бакъахьа хете цига вахa-м хала дац. Машен хІаьта а вета а лаьца из йий. Ши-кхо тука совгІа делча цига а йоагІаргья.

Шоаттдон сецца, Махьмад кулг-юхь дила а валалехьа, телефон техар.

— Лейла, со яр из-м, Роза. Мухарбик саг еха чу водилга хайтадий шуга?

— Хайтадац.

Йижараша къамаьл даь цхьа сахьат доаллаше а юха а телефон техар.

— Са шуча — Мухарбик, — аьлар Лейлас Махьмадага, — саг еха чуводача хьийхав хьо.

— Ваккал хьона. Шиь вальна вальтІа а ца воагІаш Іергвац аргда Іа. Телефона юхера хьа ма алахахь, кхы саг йодаш-йоагІаш моттиг хулий а хац.

Цу хана Махьмад волча бальхар Ахьмади Беслани.

Махьмад, цхьан хІаманна раьза воацийта эийнача Ахьмада аьлар:

— Шек ма вала хьо, из хьа нейций гІулакх-м вай диаза чакхдоаккхаргда!

— Массаза? — хьаттар Махьмада.

— Мурада саг йоагІача мара ваха везий хьа, са-м цхьан дийнахь шинахьа ваха везаш а моттигаш нийсъеннай, — велавелар Беслан.

— ХІанз дагарьергья вай са ваха веза моттигаш, — аьлар Махьмада.—Уст-даь веший вийий саг йоагІа—цаІ; уст нахь-нахьа веший вийий йийий йоІ маьре йода—шиь: Мухарбикаца вахаза варгвий? — кхоь: тхоасара хьоашалгІа хьийха а да тхо — диь.

Эгара хьалха йистхилар Беслан. Цо саг йоаляь кхо-дийь шу дар.

— Махьмад, уж ерригa моттигаш хьона бехк я. Тхоасара хьо а Ахьмад а уст нахь-нахьа вийий.. мала ер из?...цига гІо. ХІаьта кхоана, кІирандийнахь, кхоккхе а Мурада саг йоагІача гІоргда вай. Керда шу а накъагІа водаш е вагІаш доздергда Іа.

Цу бус нІабахка вІаштІехьдаланзар Махьмаден Ахьмаден. Сатассалца сакъердаш, пуаш-нолаш а баьгІа, Іурра кІаьдбенна, хала ч атта пІаххаьчар уж.

Кхы са ца лоІаш Мурада саг йоагІача бахар нейцийн новкъостий. Замелка хинна, ловзар дика цигара вальна Мухарбик айца уццІаьшка а хинна сецца цІаккхаьчар Махьмад.

Лейлас фу дар мал дар, ахаш хаттараш дешие а, цунца къамаьл ле нина боацаш, дІавежар Махьмад. Хала сона а валькка балда вахийтар цо мар. Цхьабакъда дукха ха яллехьа Махьмад начальникага ала а аьнна чувера.

Са доши сонавальлар Махьмад.

— Тика тІа аха йоагІаргъыр со, — аьлар Лейлас.

— Сога дисар са костюма киса доал хьона.

— Киса-м даьсса да, — эгІцІагІара кьачухкайнар Лейла.

— Из а кхы сона хьатІахьаьрчар я доххаргда Іа тика тІа.

— Иззал ахча диаь-м хургдац, — цецъяьлар из.

— Нейц вац со? — гІийло велакъежар Махьмад.

Хьахнина керда шу дагадоагІача вацар из.

М. ХАМХОЕВ.

СОВЕТСКИ САГА

ЦІагІа консервировани яра

ЦІагІа консервировани еча хала банкаш тІа доккха миллион дьеха поцІараш шин бетта кийчдьад В. И. Ленина цІерагІча Челябински тракторни заводо. Цуя совгІа декабрь бетта кхы а массехк бІаь эзар кийчдеьд уж.

Львовски «универсам»

«Универсам» яха керда тика хьайийлай Львове. Цун мах бена залий ерригача площадь бархІ бІаь квадратни метр совгІа я. Ер чаккхдаьнна шу хьадоладеча дена промтоварни продовольственни тикъо тика тІаккхийттай городерча торгови сета. Укх пятилетке кхы а 126 торгови предприяте хьалхе лаьрхІад, цу даькъе универмаг, берзкъаш ду, мебель ю цІенош а долаш.

«Лебедь» — мебельни гарнитур

Цхьа пІа долча квартирашта лаьрхІа «Лебедь» яха керда гарнитураш дукха арахеца йолаенай Боженко цІерагІча киевски мебельни фабрика. ПаргІатача кникапех-«тархех» вайда яла йиш я пхьегІаш чулоаттаяра санна, иштта книжкаш чулоаттадара а. Цунах йоалл телевизоре е радиоприемник чулоаттаю тархо, къаьстта магнитофонни кассеташта, пластинкашта лаьрхІа тархеш.

Даьре тоатсл

БархІ тайпара керда даьреш арахеца йолаешай укх шера Шекински комбинат. ХозагІа товргдолча тайпара натуральни синтетически тоаш цхьана тархаь хиларах материал хозагІа тоаш хилийта ца Іеш, чІоагІагІа хургйолаш а яьй.

ХІара денна 60 гаргга метр даьраш хьаду 200 совгІа моттиге продукци дІакхухьийтача цу предприяте.

Укх шера миллион совгІа метр дуккагІа продукци арахеца болабеннаб текстильщикаш.

г. Шеки.
(Азербайджански ССР).
(ТАСС корр.).

ДОККХА СОВГІАТ

СовгІатех тайп-тайпара хул — аІамига а доккха а. Вакъа шийла доккхагІа а, дикагІа а кхы хила йиш йоацаш совгІат дар ер керда шу хьатІакхваччаш Грозне Старопромысловски районе захача бераш кхачар: царна хьайийллар 1300 дешархочоа лаьрхІа йола юкъера школа.

29 декабре йоккха митинг хилар Грознера № 49 йола керда юкъера школа хьехкхаш, ІуйрийнаІ 9 сахьати 30 минотч йоаллаш школана хьалхарча асфальт йиллача майдан тІа гулденна, кийсача мугІарех дІаттар бераш. Дегаш гІоадаьнна, делаш, гІаддаха да уж. Цар дог-айдалар хьаллвацаш, чІоагІдеш а школа духовой оркестро лекха аьараш а.

10 сахьат даьлча № 49 йолча кердача школа директоро Евдокия Ивановна Гребенщиковас рапорт ду дешархойн хьехархойн митинге еннача Грознени горисполкома председатела заместитель йолча нов. Ивченкога. ТІаккха нов. Ивченкос гулбеннарашка моаршал а хаьтте, хьатІадоагІа керда шу даькъал а дийце, хьаела митинг. Нов. Ивченкос дош ду горисполкома производственно-технически отдела инженера нов. Эльмурзиев Іалихана.

— Хьамсара бераш, — йоах цо, — шоана кердача шера дола совгІат лаьрхІа хьалъьй оаха ер школа. Тхоай махкала ер дикагІа хилайта гІийртад тхо. Лораелаш шоай школа, дукха дезаш хилалаш шоай Іилман цІа.

ТІаккха нов. Эльмурзиева кердача школа дІоагІа дІалу школа директорага Евдокия Ивановна Гребенщиковага.

Школа хьалхьвча гІишлошъраьшта. баркал оалаш къамаьл ду Евдокия Ивановна Гребенщиковас.

Вай керда школа пачхальалкхене вайна денна совгІат да. Цудухьа цунна дог тІара баркал оал шуй.

ТІаккха Евдокия Ивановнас школа дІоагІа цхьоалагІча «а» класса отличник Сарисеин Волейга дІалу.

Митинге бераш моаршал хоатташ къамаьлаш дир ГорОНО болхлочо Елена Михайловна Калашниковас. КПСС Старопромысловски райкома секретара нов. Мухоптевас, дай-ноаной комитета председатела нов. Джабраилов Іалхина.

Иштта школа хьалхьвчарна баркал оалаш къамаьл дир дружина совета председатела Литвиненк Ритас; цхьоалагІча «д» класса дешархочо Киреева Галинас, школа комсомола комитета член йолча Чанцева Фатимас.

Да а да школа доккха совгІат. Пор-даде денна совгІат дац из. Вай къоначa тІехьено хьаькъал, кхетам, дешар Іомадергдола цІа да из. Хана аьнча дешара мел эша кхоачаш болаш я из школа. Йоккха сийдаа классаш, шоаш мел йолча кечалашка Іалацаьаь лаборатореш, мастерскаш, библиотека, дешара зал, спортивни зал, столовь, гардеробни — дешархой хьалІаш диза кхоачам деш я из школа.

Цудухьа дог тІара даьхал дуц вай Старопромысловски райоерча берий дегаш гІоадоаха доккха совгІат — керда сийдаа хоза школа дара кхачар.

І. КОСТОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 ЯНВАРЬ

10.45 — Кердадерам. 11.00 — Берашта ГІордадана денна совгІат. 11.30 — Ленинграда къона балет. Ленинградера передача. 12.00 — Берашта. «Чебурашка» яха мультфильм. 12.30 — Тиина кхо саг еча Рубине опера. Пачхальалкхен музыкальни театро берашта йола спектакль Хьалхара дакъа. 13.30 — 1971 шера Іилманана хьадийлар. 14.00 — Цирка кинохаш. 14.45 — ТелехІоессарой зайлах доле концерт (нохчий меттала). 15.15 — Тхоа тІа вахa хІамигa къаьнкa Карасоин яха фильм-спектакль. 17.00 — «Терем-теремок» яха зорча нийсбеннарашта боле фильм. 18.00 — Кердадераш. 18.10 — «КВН-72». 20.15 — «Ха». Информационни программа. 20.45 — «Уж тайп-тайпара, тайп-тайпара йола юкъмераш» п. Чехова дувцарех йолча телевизиони художественни фильма премьера. 22.05—«71.ИЛЛИ» яха телевизиони фестиваль. Фестиваль йисте яьлча кердадераш.

2 ЯНВАРЬ

9.00 — Берашта йола гІийрайнар гимнастика. 9.15 — Кердадераш. 9.30 — Дийнахошта. «Гургал бетта сахьата». 10.00 — Музыкальни киоск. 10.30 — Оаш... дехарах бераш мультфильмаш дуол оаца. 11.15 — Дунен халкъий творчество. 11.40 — «Заколдованный мальчик» яха мультфильм. 12.30 — Юртара сахьат. 13.30 — Новкъост цалл. 14.30 — Вай долча къонашалха вена за поэт Алексей Сурков. 14.45 — Берашта дола мультфильм. 15.00 — Советски военни флотта бІухошта. 15.45 — Киновеннъбарзай клуб. 16.40 — «Алло, Варшава» яха телевизиони художественни фильм. 18.00 — Кердадераш. 18.05 — «Нилеца вахаре». Утесова дакъа а лоцаш йола телевизиони музыкальни премьера. 19.00 — Гоцци. «Принцесса Турандот». Вахтангова цІерах йолча пачхальалкхен академически театро спектакль. 22.00 — «Ха». Информационни программа. 22.30 — Спектакле дІадо...ар. 21.00 — «Артлото». 23.00 — Кердадераш.

РАДИО

1 ЯНВАРЬ

7.10 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — «Сердало» газета обзор. 7.35 — Юртара вакав (нохчий меттала). 7.40 — Хоамаш. 7.55 — Ашараш. 8.00 — Москва. 8.16 — Передачай программа. 8.25 — «Къоналл» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 9.00 —Москва. 15.16 — Вай доттагІашка кердача шера моаршал хаттар. 15.30 — Симфонически концерт (эрсий меттала). 16.10 — «Кердача шерица даьккхаж хилда шо, доттагІий!» яха концерт (гІалгІай меттала). 16.40 — «Спортивни орбита тІа» яха радиожурнал (эрсий меттала). 17.00 — Москва. 18.00 — Дезача дена эстрадни концерт. 18.30 — «Къонал» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 19.00 — Москва.

2 ЯНВАРЬ

6.00 — Лаьттара лаа. Эрсий меттала. 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Хоаттам. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — «Ленинан некъ» газета обзор. 7.35 — Передачай программа. 7.40 — Концерт (гІалгІай меттала). 8.00 — Москва. 8.35 — Шоана дукха езаш ... 9.00 — Москва. 16.15 — Передачай программа. 16.30 — Кердача шерица даьккхал хилда шо, доттагІий! яха радиокомпозици (нохчий меттала). 16.40 — Москвахье дика нах ба. 16.56 — КІирандийнахьера эсарий программа. 16.30 — «Къона ленинхо» яха радиовыпуск (гІалгІай меттала). 17.00 — Москва. 18.30 — Кавказа доттагІал халкъий балхарна дола концерт (нохчий меттала). 19.00 — Москва.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный-51, 364051, Ленина урам, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-00; редактора зам.— 3-30-11; белхахоча секретара — 3-34-30; партийни вахарах, культурах, промышленностах отделий — 3-42-30; юрта бохамех отдела — 3-42-28; письмий отделен бухгалтерий — 2-00-71.

«Грозненский рабочий» издательство типографи. Революци проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный-51, 364051, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-00; зам. редактора—3-30-11; ответственного секретаря—3-34-30; отделов партийной жизни культуры и промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства—3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-00-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ050303.

Заказ № 2.